

**ANTSLA VALLA
EELARVESTRAATEEGIA**

aastateks 2020-2023

1. Eelarvestrateegia olemus

Eelarvestrateegia on kohaliku omavalitsuse üksuse arengukavast tulenev finantsplaan, mis seob valla prioriteedid, vajadused ja võimalused ning annab rahalised orientiirid kavandatud tegevuste realiseerimiseks ning on volikogule ja vallavalitsusele alusmaterjaliks järgmise aasta vallaelarve koostamiseks. Valla eelarvestrateegia elluviimine toimub valitsemisala arengu- ja tegevuskavade kaudu.

Eelarvestrateegia koostatakse neljaks eesseisvaks eelarveaastaks; täpsustatakse kolme aasta kavasad tulenevalt majanduskeskkonnas toimuvatest muutustest ning täiendatakse ühe aasta võrra.

Eelarvestrateegia koostamine on kohalikele omavalitsustele kohustuslik alates 2012. aastast.

Eelarvestrateegia koostamisel lähtutakse järgmistest põhietappidest: põhitegevuse tulude ja -kulude prognoosimine; kulude proportsioonide arvestamine lähtuvalt prioriteetidest; investeerimis- ja finantseerimistegevuse vajaduse planeerimine; finantsdistsipliini täitmise tagamine.

Eelarvestrateegias 2020-2023 arvestatud põhimõtted: plaanid on konservatiivsed ja jätkusuutlikud - arvestatav eelarveline kate uutele tegevustele on prioriteetide ümbervaatamine valdkondade siseselt ja valdkondade üleselt; eelarvedistsipliini ja otsustusprotsessi selguse mõttes tehakse vajalikud strateegilised otsused eelarvestrateegia koostamisel kord aastas; **põhitegevuse kulude kasv on väiksem kui -tulude kasv ning eesmärgiks on valla omaosaluse (põhitegevustulemi) kasv, mis võimaldab järgnevatel perioodidel tagada laenu- ja intressimaksete tagasimaksed ja investeringute omaosaluse katmise. Investeeringuobjektide planeerimisel on prioriteetsed välisrahastusega projektid.**

Eelarvestrateegia on aluseks järgneva aasta eelarve projekti koostamisel: kontrollnumbrite saamisel tegevuskulude ja – tulude planeerimisel kulu- ja tululiikide lõikes; investeeringu- ja finantseerimiskava projekti kava.

Eelarvestrateegia kohustuslikuks osaks on rahandusministri määrusega kinnitatud strateegia vormid, mis esitatakse hiljemalt 30. oktoobriks. Nendes kajastuvad strateegiaperioodi põhitegevuse tulemid, netovõlakoomuse määrad ja kohustuste kogusummad.

2. Ülevaade majanduskeskkonnast

Ülevaade majanduskeskkonnast on koostatud Rahandusministeeriumi kevadisele majandusprognoosile ning Eesti Panga 2019 majandusülevaadete kokkuvõtetele tuginedes.

Prognooside kohaselt järgnevatel aastatel majanduskasvu tempo aeglustub ning aeglustumise üheks põhjuseks on see, et majanduses napib vabu ressursse - ennekõike on tööjõupuudus. Eesti majanduse avatuse tõttu halvendab kasvuväljavaadet ka välisurgude kehvem seis. Tulevik on majanduse prognoosijatele viimase aasta jooksul positiivseid üllatusi valmistanud, sundides tulevikuväljavaateid ülespoole korrigeerima. Prognooside kohaselt on majandus lähiaastatelgi keskmisest paremas seisus. Samas on olemas oht, et majanduskasv aeglustub ootamatute sündmuste tõttu prognoositust kiiremini. Alguse võib see saada kaubandustingimuste halvenemisest ja tagasilöökidest välisurgudel (kaubandustökked); samuti on mitmel pool maailmas kasvanud geopoliitilised pinged.

Toiduainete ja naftahindade hinnalanguste peatumine ning tõusutrend kiirendas alates 2017. aastast tarbijahindade tõusu. Edaspidi peaks inflatsioonitempo aeglustuma ning lähiaastatel võib oodata ca 2% lähedast inflatsiooni. Kiirema hinnakasvu peamiseks põhjuseks Eestis on kiirem kulude, eelkõige tööjõukulude kasv mis kergitab ennekõike teenuste, kuid ka kaupade hindu.

Palgasurvega kaasneb hinnakasvu kiirenemise ja konkurentsivõime languse oht. Samas väheneb lähiperioodil maksutõusude mõju üldisele hinnakasvule.

Eesti tööturul püsib ka järgnevatel aastatel tööpuudus madal ja tööhõive on kõrge: tööturule on inimesi lisandunud ja tööotsijad on leidnud ka rakendust. Palgad tõusevad endiselt, kuid kasv on senisest aeglasem. Palku jääb survestama kahanev tööeline elanikkond, mis teeb ennekõike välisturule tootvatel ettevõtetel järjest raskemaks konkurentidega sammu pidada. Eesti alaliste elanike seas on tööhõive määr võrreldes teiste Euroopa Liidu riikidega väga kõrge, mis piirab hõive edasist kasvu. Hõive suurenemist Eestis toetab välismaalt värvatud tööjõud, mis pidurdab ka palgakasvu erasektoris. Mingil määral saab loota ka tagasipöörduvate eestlaste peale, kuid tagasi tulijad on harjunud põhjamaade palgatasemega, mis paneb ettevõtjaid eelistama võimalusel välistööjõudu. Prognoositaval perioodil kasvab palgatulu ca 5%. Tööjõu nappus võib palgakasvu siiski kiirendada prognoositust enam. Töötuse määr hakkab tõusma ja prognoosiperioodi lõpuks võib jõuda 6% lähedale.

Rahandusministeeriumi 2019.a. kevadise majandusprognoosi põhinäitajad

	2018	2019*	2020*	2021*	2022*	2023*
SKP reaalkasv	3,9	3,1	2,7	2,7	2,6	2,5
Tarbijahinnaindeks	3,4	2,1	2,2	2	2	2
Tööhõive kasv	0,9	0,9	0	-0,1	-0,2	-0,2
Tööpuuduse määr	5,4	5,6	5,7	5,7	5,7	5,7
Keskmine palk	1314	1398	1471	1544	1621	1701
Palga nominaalkasv	7,6	6,4	5,2	5	4,9	4,9

* prognoos

3. Majanduslik olukord Antsla vallas

Antsla vallas asub vallasisene linn, kaks alevikku ja 38 küla. Antsla valla pindala on 410 km². Valla pikaajalisi rahvastikuprotsesse iseloomustab elanikkonna vähenemine. Aasta 2018 oli esimene pärast 1993. aastat, mil elanike arv vallas rände (saabus 145 / lahkus 135) tulemusena suurenes. Loomuliku iibe (sünnid 32 / surmad 73) tagajärjel kahanes elanike arv vallas 41 inimese võrra. Sarnane trend on jätkunud ka 2019. a esimeses pooles.

Seisuga 01.01.2019.a (Rahvastikuregister) elas Antsla vallas 4562 inimest. Neist tööealisi vanuses 19-64 aastat oli 2756. Keskmine maksumaksjate arv 2018. aastal oli 1895. Töötute arv 2018. aastal oli keskmiselt 135 inimest.

Palgatöötajate keskmine brutotulu 2018. aastal oli Statistikaameti andmetel Eestis 1 234 eurot, Võru maakonnas 1 054 eurot ning Antsla vallas 1 013 eurot.

Maksu ja Tolliameti andmetel oli Antsla vallas tegutsevate ettevõtete arv 2018. a detsembris 148. Põllu- ja metsamajanduses tegutses 38 ettevõtet, ehituses 26, töötlevas tööstuses 18, kaubanduses 17 ning teistes valdkondades juba tuntavalt vähem. Ettevõtetes, kes esitasid maksuametile STD deklaratsiooni oli töötajate koguarv 988 ning nende keskmine palk 2018. a detsembris 866 eurot.

Valla majanduskeskkond on ja selle arengud on tugevalt seotud Eesti ja maailmamajanduse suundumustega. Kõik muutused suures ruumis kajastuvad suuremal või vähemal määral ka Antsla vallas. Eesti omavalitsuste olulisemaks omatuluks on palgatöötajate tulumaks. Kuna inimeste arv vallas aegamööda kahaneb ning koos sellega ka tööealiste arv, siis mingil ajahetkel ei suuda töötasu kasv kompenseerida vähenevat maksumaksjate arvu. Sel põhjusel võib hakata vähenema vallale laekuv üksikisiku tulumaks.

Vaatamata asjaolule, et töötute arv on läbi aasta keskmiselt 150, on tegutsevate ettevõtete suurimaks probleemiks just tööjõu puudus. Viimane asjaolu on pärssivaks teguriks uute ettevõtete (tööandjate) tulemisele piirkonda.

Sellises majanduskeskkonnas on oluline infrastruktuuri (teed ja internetiühendus) arendamisele panustamine. Vähemtähtsad pole investeeringud kaasaegse veeteenuse ja tänavavalgustuse tagamiseks, seda eelkõige tiheasustatud piirkondades. Oluline on ka vajaduspõhise ühistranspordi korraldamine koostöös teiste omavalitsustega.

Väliskeskkonnast tuleneb jätkuv surve valla kulude kasvuks palgakasvu ja hindade kallinemise näol. Seetõttu on järgnevatel aastatel vajalik keskenduda põhitegevuse kulude ülevaatamisele ning varade, kohustuste ja tegevuste optimeerimisele.

4. Põhitegevuse prognoos

Põhitegevuse tuludena käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi tulusid: 1) maksutulud; 2) tulud kaupade ja teenuste müügist; 3) saadavad toetused; 4) muud tegevustulud.

Aastatel 2019 - 2023 kasvavad Antsla valla põhitegevuse tulud keskmiselt ca 3,5 % aastas

Strateegia vaates iseloomustab tulude planeerimist pigem konservatiivsus.

Põhitegevuse tulud aastatel 2018-2023

	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	5 952 731	6 381 997	6 397 945	6 662 410	6 938 200	7 226 280
Maksutulud	2 900 361	3 055 500	3 200 900	3 353 760	3 514 040	3 682 485
sh tulumaks	2 754 004	2 909 500	3 054 900	3 207 760	3 368 040	3 536 485
sh maamaks	146 357	146 000	146 000	146 000	146 000	146 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	280 571	230 000	235 000	240 000	245 000	250 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	2 766 435	3 091 297	2 956 745	3 063 350	3 173 860	3 288 495
sh tasandusfond	933 259	1 018 499	1 049 100	1 080 600	1 113 000	1 146 400
sh toetusfond	1 686 978	1 805 428	1 877 645	1 952 750	2 030 860	2 112 095
sh muud saadud toetused tegevusku	146 198	267 370	30 000	30 000	30 000	30 000
Muud tegevustulud	5 364	5 200	5 300	5 300	5 300	5 300

Tulumaks on Antsla valla peamine tuluallikas ja selle osakaal eelarve põhitegevuse tuludes on ligikaudu 50,0%. Tulumaks on riiklik maks, mis on kehtestatud maksukorralduse seaduse ja tulumaksu seaduse alusel. 2019.aastal riigilt kohalikele omavalitusele laekuv tulumaksuprotsent on 11,93%.

Kohalikele omavalitsustele eraldatav tulumaks sõltub maksumaksjate arvust (Antsla valla rahvastikuregistrisse registreeritud inimeste arv), kohalikele omavalitsustele eraldatava tulumaksu määrast ning keskmise palga ja muude maksustavate tulude kasvust.

Antsla valla eelarvestrateegias on arvestatud perioodil 2020-2023 tulumaksu kasvuks igal aastal planeeritud 5%.

Maamaks on riiklik maks, mis on kehtestatud maksukorralduse seaduse ja maamaksuseaduse alusel. Maamaks sõltub riigi poolt kehtestatud maa maksustamishinnast maamaksu tsoonis ja maamaksu määrast, mis on vastavalt Maamaksuseaduse alusel maksimaalselt 2,5 protsenti maa maksustamishinnast aastas. Kohaliku omavalitsuse volikogul on õigus diferentseerida maamaksu määra vahemikus 0,1-2,5 ja kehtesta alates 01. jaanuarist 2013 maksusoodustusi. Maamaksu määramise

aluseks olev maksustamishind on kehtestatud 2001.aastal riigi poolt teostatud hindamise alusel. Maamaksumäärad on kehtestatud Antsla vallavolikogu poolt:

(1) Maksumäär 2,2 % maa maksustamishinnast aastas.

(2) Põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksumääraks on 2,0% maa maksustamishinnast aastas.

Maamaksu tõusu ei ole ettenähtud eelarvestrateegia perioodil.

Tulud kaupade ja teenuste müügist on strateegias käsitletud perioodil kavandatud 2 % tõusuga.

Tuludena kaupade ja teenuste müügist mõistetakse laekumisi sotsiaalalasest majandustegevusest, haridusasutuste majandustegevusest, haridusteenuse ja muusikakooliteenuse eest teistele omavalitsustele, vallale kuuluvate ruumide üüri- ja renditulused, laekumisi kultuuri- ja spordiasutuste majandustegevusest, laekumisi õiguste müügist.

Vanemate poolt osaliselt kaetavate õppevahendite kulude määrad on kinnitatud volikogu poolt. Lapse toidukulu lasteaia katab täies ulatuses lapsevanem. Toidukulu päevamaksumuse otsustab hoolekogu ja kinnitab asutuse juht. Antsla Vallavalitsuse määrusega kinnitatakse igal aastal munitsipaalkoolide, huvikooli ja lasteaia õpilaskoha tegevuskulu arvestuslik maksumus järgmiseks aastaks, mis on aluseks arvlemisel teiste omavalitsustega.

Kohalike omavalitsuste oluliseks tuluks on saadud toetused. Vastavalt põhiseadusele võib riik seaduse alusel või kokkuleppel omavalitsusega panna neile riiklikke kohustusi. Kohustustega seotud kulud kaetakse riigieelarvest. Riigieelarve seaduse alusel teeb riik eraldisi kohaliku omavalitsuse eelarvesse tasandus-ja toetusfondi kaudu.

Tasandusfond on mittesihotstarbeline riigipoolne eraldis. Riigieelarves ette nähtud tasandusfondi suuruse aluseks on arvestuslike tulude ja kulude vahe, mis on läbi korrutatud eelarvete tasandusfondi koefitsiendiga (määratakse igal aastal Vabariigi valitsuse määrusega). Arvestuslike kulude prognoosimisel võetakse arvesse laste, tööealiste inimeste ja vanurite arv, arvestuslikud teepikkused ja andmed puudega isikute kohta. Samuti toimetulekutoetust vajavate inimeste orienteeruv arv. Tasandusfondi eraldiste suurenemine eelarvestrateegia perioodil on kavandatud 3 %.

Riigieelarveline toetusfondi eraldis on ette nähtud haridus- ja sotsiaalkuludeks ning kohalike teede hoiuks. Riigi poolt toetatavate hariduskulude hulka kuuluvad pedagoogide tööjõukulud, koolituskulud ning õpikute, töövihikute ja muud õppetegevusega seotud kulud. Riigi poolt kompenseeritavate sotsiaalkulutuste hulka kuuluvad toimetulekutoetuseks ja puuetega laste hoolduseks eraldatavad summad. Toetusfondi eraldiste suurenemine eelarvestrateegia perioodil on kavandatud 4 %.

Saadavad toetused tegevuskuludeks

Sihotstarbelised toetused tegevuskuludeks laekuvad põhiliselt projektipõhiselt ning on seetõttu raskesti prognoositavad. Eelarvestrateegia perioodiks on need prognoositud 30 000 eurot aastas.

Muude tegevustulude all kajastuvad laekumised vee erikasutusest.

Põhitegevuse kulud aastatel 2018-2023

	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	5 091 123	5 560 185	5 816 400	6 016 960	6 226 800	6 446 430
Antavad toetused tegevuskuludeks	280 410	297 925	300 000	300 000	300 000	300 000
Muud tegevuskulud	4 810 713	5 262 260	5 516 400	5 716 960	5 926 800	6 146 430
sh personalikulud	3 106 931	3 476 400	3 650 200	3 832 700	4 024 300	4 225 500
sh majandamiskulud	1 703 377	1 785 360	1 806 200	1 824 260	1 842 500	1 860 930
sh muud kulud	405	500	60 000	60 000	60 000	60 000

Eelarve põhitegevuse kulude osas jaotatakse kulud majandusliku sisu järgi järgmisteks liikideks:

- 1) antavad toetused;
- 2) muud tegevuskulud.

Antavad toetused suurenevad eelarvestrateegia perioodil minimaalselt. Sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks on peamiselt toetused kolmandale sektorile tegevuskuludeks.

Muud tegevuskulud on omakorda jaotatud personalikuludeks (tööjõukulud koos sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksuga) ning majandamiskuludeks. Põhitegevuse kulude kasv perioodil 2020-2023 on planeeritud 3% seoses palgakasvu ootustega ja hindade tõusuga. Personalikulude kasvu tingib palgafondi kasv riigipoolse palga poliitika mõjutusel. Põhitegevuse tulem on eelarvestrateegia perioodil planeeritud stabiilne, sest see on vajalik tagamaks vajalikud oma vahendid investeeringuteks ja finantseerimistegevuseks. Mida suurem on põhitegevuse tulem, seda suuremad on võimalused. Põhitegevuse kulude samal tasemel hoidmiseks aastatel 2020-2023 tuleb leida valla hallatavate asutuste ühise ökonoomsema majandamise võimalused, alaeelarvete sisemiste ressursside leidmine, valla varaga seotud kulude alandamine, mittevajaliku vara võõrandamine, energiasäästu meetmete rakendamine.

5. Investeerimistegevus aastatel 2018-2023

Valla jätkusuutliku arengu tagamisel on investeerimistegevus väga suure tähtsusega ning eelarvestrateegias tuleb kavandada vahendid selle jätkumiseks. Meeles tuleb pidada seejuures seda, et iga investeringuga kaasnevad edaspidi ülalpidamiskulud. Kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt on eelarvestrateegias investeerimistegevus majandusliku sisu järgi liigendatud järgmiselt:

- * põhivara soetus ja müük;
- * finantsvarade soetus ja müük;
- * saadav ja antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks;
- * finantstulud ja –kulud.

Investeringute finantseerimiseks on võimalik kasutada kolme allikat: omavahendeid, laenude võtmist ning toetuseid.

	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
Investeerimistegevus kokku	-250 462	-1 252 763	-2 614 100	-1 344 900	-1 204 900	-874 900
Põhivara müük (+)	14 910	9 027				
Põhivara soetus (-)	-782 516	-1 913 885	-2 085 000	-2 200 000	-2 030 000	-1 350 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-218 476	-992 224	-2 085 000	-1 280 000	-1 140 000	-810 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	564 040	921 661	40 000	960 000	930 000	580 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-31 875	-100 000	-100 000	-80 000	-80 000	-80 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)		-154 966	-444 200			
Finantstulud (+)	136	100	100	100	100	100
Finantskulud (-)	-15 156	-14 700	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000

Investeeringustegevus valdkondade lõikes aastatel 2019-2023

Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused		50 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		50 000			
04 Majandus	332 744	635 000	300 000	250 000	250 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	100 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	232 744	635 000	300 000	250 000	250 000
05 Keskkonnakaitse	106 500				
<i>sh toetuse arvelt</i>	100 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	6 500				
06 Elamu- ja kommunaalmajandus			1 150 000	100 000	150 000
<i>sh toetuse arvelt</i>			600 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			550 000	100 000	150 000
07 Tervishoid	1 100 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>	533 300				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	566 700				
08 Vabaeg, kultuur ja religioon	96 280		500 000		100 000
<i>sh toetuse arvelt</i>			320 000		40 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	96 280		180 000		60 000
09 Haridus	278 361	1 400 000	250 000	1 780 000	1 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	188 361			890 000	500 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	90 000	1 400 000	250 000	890 000	500 000
KÕIK KOKKU	1 913 885	2 085 000	2 200 000	2 030 000	1 350 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	921 661	0	920 000	890 000	540 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	992 224	2 085 000	1 280 000	1 140 000	810 000

Investeeringuobjektid aastatel 2019-2023

	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
08 Antsla Noortekeskuse ruumide laiendamine / väljaehitamine					100 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					40000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					60000
09 Kuldre kooli katlamaja renoveerimine			150 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			150000		
08 Antsla Kultuuri ja Spordikeskuse renoveerimine			100 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			100000		

	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
06 Antsla valla elamufondi arendamine			650 000	100 000	150 000
<i>sh toetuse arvelt</i>			300 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			350 000	100 000	150 000
06 Tänavavalgustuse kaasajastamine tiheasustusalal			500 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>			300 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			200 000		
07 Antsla Esmatasandi perearstikeskuse ehitamine	1 100 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>	533 300				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	566 700				
09 Antsla Gümnaasium C korpuse rekonstrueerimine	30 000	1 400 000		1 780 000	1 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	20 000			890 000	500 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	10 000	1 400 000		890 000	500 000
09 Kuldre Lasteaed- II korruse varuväljapääsu rajamine, kütte - ja ventilatsioonisüsteemide rekonstrueerimine	50 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>	20 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	30 000				
01 Vallamaja hoone- tualettruumide renoveerimine ja soojasõlme ehitus		50 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		50 000			
04 Maade ost ja mõõdistamine	5 000	45 000	50 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	5 000	45 000	50 000		
09 Lusti lasteaed- B korpuse katuse renoveerimine, liiklusväljaku rajamine, hoone renoveerimine	75 000		100 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>	25 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	50 000		100 000		
08 Linda RM saali renoveerimisprojekt, ekspertiis	34 780				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	34 780				
08 Keeritiigi pargi mänguväljaku rajamine	61 500				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	61 500				
09 Projekt „Õppekodade loomine”	123 361				
<i>sh toetuse arvelt</i>	123 361				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
04 Teede ja tänavate renoveerimine- vastavalt teehoiu kavale	327 744	590 000	250 000	250 000	250 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	100 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	227 744	590 000	250 000	250 000	250 000

	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
05 Antsla valla Suur- Boose järve supluskoht- pubkeala korrastamine	100 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>	100 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
Hajaasustuse ja põhivara kaasfinantseerimine toetused	100 000	100 000	80 000	80 000	80 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	60 000	60 000	40 000	40 000	40 000
Võru Vesi aktsiate soetus- Antsla linna biopuhasti, survetrassi, veetöötusjaama rekonstrueerimine	154 966	444 200			
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	154 966	444 200			
KOKKU	2 168 851	2 329 200	2 280 000	2 210 000	1 350 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	961 661	40 000	1 000 000	930 000	540 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 207 190	2 289 200	1 280 000	1 280 000	810 000

6. Finantseerimistegevus ja likviidsed varad

	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
Finantseerimistegevus	-180 006	-180 465	1 815 400	699 450	493 500	95 050
Kohustuste võtmine (+)	0	0	2 186 900	1 187 950	982 000	583 550
Kohustuste tasumine (-)	-180 006	-180 465	-371 500	-488 500	-488 500	-488 500
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	513 443	-611 416	-217 155	0	0	0
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+ suurenemine /- vähenemine)	82 302	0				
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	828 659	217 243	88	88	88	88
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	1 202 998	1 022 533	2 837 933	3 537 383	4 030 883	4 125 933
Netovõlakoormus (eurodes)	374 339	805 290	2 837 845	3 537 295	4 030 795	4 125 845
Netovõlakoormus (%)	6,3%	12,6%	44,4%	53,1%	58,1%	57,1%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	5 169 651	4 930 872	3 838 767	3 997 446	4 268 400	4 679 100
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	86,8%	77,3%	60,0%	60,0%	61,5%	64,8%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	4 795 312	4 125 582	1 000 922	460 151	237 605	553 255
E/a kontroll (tasakaal)	0	0	0	0	0	0

Finantseerimistegevuse all kajastatakse kohustuste võtmise ja kohustuste tasumisega seotud tulusid ja kulusid.

Kohaliku omavalitsuse üksus võib võtta laenu, emiteerida võlakirju, võtta kapitalirendi- ja faktooringukohustusi ning kohustusi teenuste kontsessioonikokkulepete alusel ainult investeringuteks, osaluste, aktsiate, osade ja muude omakapitaliinstrumentide omandamiseks, „Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse“ § 37 lõikes 2 nimetatud laenu andmiseks ning § 34 lõike 2 punktides 1–3 ja 7 nimetatud võlakohustuste tasumiseks.

Netovõlakooormuse arvestuses võetakse võlakohustustena arvesse bilansis kajastatud järgmised kohustused: võetud laenud, kapitalirendi- ja faktooringukohustused, emiteeritud võlakirjad ja teenuste kontsessioonikokkuleppest tekkivad kohustused. Laenukohustuste tasumisele lisanduvad intressid.

Maksimaalne lubatav netovõlakooormus võib olla vahemikus 60% kuni 100% põhitegevuse tuludest, kusjuures konkreetne piir sõltub kohaliku omavalitsuse üksuse omafinantseerimisvõimekusest. Vastavalt KOFS-i §-le 34 võib netovõlakooormus aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordne vahe on väiksem kui 60 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakooormus ulatuda kuni 60 protsendini vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest. Seega on netovõlakooormuse ülemmäär iga konkreetse kohaliku omavalitsuse üksuse ja eelarveaasta puhul erinev.

Investeeringud on järgnevatel aastatel võimalikud ainult laenu arvelt. 2018. aasta aastaaruande põhjal saab järeldada, et jätkuvalt on laenu võtmise reserv vallal olemas. Laenukohustuste osakaal põhitegevuse tuludest, oli 2018.aastal 6,3 % lubatud 60% piirmäärast ja 2019. aastal on vastav näitaja 12,6 % ning 2023 aasta lõpuks on see 57,1%.

Likviidsete varad

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse alusel kuuluvad likviidsete varade muutuse koosseisu raha ja pangakontode saldo muutus, rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute ning võlakirjade saldo muutus. Likviidsete vahendite olemasolu lihtsustab valla rahavoogude planeerimist ning uute laenukohustuste võtmist kuna vähendab netovõlakooormust.

Aastatel 2020-2023.aastal on planeeritud võtta laenu kokku 4, 940 miljonit eurot kavandatud investeeringute katteks.

Antsla valla laenukohustised seisuga 31.12.2018

Kohustuse liik ja sihtotstarve	Partner	Kohustuse jääk	Lõpptähtaeg
Investeeringislaen- ÜF kaasfinantseerimine	Keskkonnainvesteeringute Keskus SA	128 882,20	31.12.2024
Investeeringislaen- katlamaja rekonstrueerimine	SEB Pank	113 626,00	10.04.2024
Investeeringislaen- GM koolihoone rekonstrueerimine	SEB Pank	314 406,80	05.10.2027
Investeeringislaen- Kuldre võimlahoone rekonstrueerimine	SEB Pank	484 036,43	03.04.2027
Investeeringislaen- Kuldre koolihoone rekonstrueerimine	SEB Pank	106 660,00	31.12.2022
Kapitalirent- sõiduauto	Swedbank Liising AS	11 226,09	30.05.2021
Kapitalirent- haljastustraktor	Nordea Finantsee Estonia AS	44 160,69	01.02.2022
KOKKU		1 202 998,21	

7. Põhitegevuse tulem

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe. Põhitegevusetulem peab olema positiivne või võrduma nulliga.

Strateegiaperioodi eesmärgiks on põhitegevuse tulude - kulude ülejäägi saavutamine määral, mis tagab laenude ja intresside tagasimaksed ja võimaldab omaosaluse katmist planeeritavatele investeringutele. Strateegia perioodi aastatel kasvavad tulud ja ka põhitegevustulemi positiivne väärtus, mis võimaldab tasakaalus või ülejäägiga eelarvet.

Eesmärk on saavutada 10 protsendine omafinantseerimise võimekus.

	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	5 952 731	6 381 997	6 397 945	6 662 410	6 938 200	7 226 280
Põhitegevuse kulud kokku	5 091 123	5 560 185	5 816 400	6 016 960	6 226 800	6 446 430
Põhitegevuse tulem	861 608	821 812	581 545	645 450	711 400	779 850
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,17	1,15	1,10	1,11	1,11	1,12

8. Finantsdistsipliini tagamise meetme täitmine

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt on finantsdistsipliini tagamise meetmeks:

- * kinni pidamine nõuetest põhitegevuse tulemile
- * kinni pidamine netovõlakoormuse ülemmäärast.

Nende näitajate alusel otsustakse KOV-i finantsolukorra üle ning nende täitmata jätmine võib kaasa tuua sanktsioonid.

Antud eelarvestrateegia puhul on prognoosid koostatud tekkepõhise arvestuste alusel.

Eelarvestrateegia annab ülevaate omavalitsuse majandusolukorrast, sealhulgas arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse määra arvutamiseks. Põhitegevuse tulemi väärtus ja netovõlakoormus arvutatakse tekkepõhise raamatupidamisarvestuse andmete alusel s.t. kohaliku omavalitsuse üksuse kohta aruandeaasta lõpu seisuga.

Netovõlakoormus leitakse võlakohustuste kogusumma ja likviidsete varade kogusumma vahena.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe.

Põhitegevuse tulemi lubatav väärtus aruandeaasta lõpu seisuga on null või positiivne.

Kohaliku omavalitsuse üksuse põhitegevuse tulem ja tegelik netovõlakoormus (eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodi igaks aastaks prognoositav) vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse §-dele 33 ja 34.

	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	5 952 731	6 381 997	6 397 945	6 662 410	6 938 200	7 226 280
Põhitegevuse kulud kokku	5 091 123	5 560 185	5 816 400	6 016 960	6 226 800	6 446 430
Põhitegevuse tulem	861 608	821 812	581 545	645 450	711 400	779 850
Investeeringustegevus kokku	-250 462	-1 252 763	-2 614 100	1 344 900	1 204 900	-874 900
Eelarve tulem	611 147	-430 951	-2 032 555	-699 450	-493 500	-95 050
Finantseerimistegevus	-180 006	-180 465	1 815 400	699 450	493 500	95 050
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	513 443	-611 416	-217 155			
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+ suurenemine /- vähenemine)	82 302					
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	828 659	217 243	88	88	88	88
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	1 202 998	1 022 533	2 837 933	3 537 383	4 030 883	4 125 933
Netovõlakoormus (eurodes)	374 339	805 290	2 837 845	3 537 295	4 030 795	4 125 845
Netovõlakoormus (%)	6,3%	12,6%	44,4%	53,1%	58,1%	57,1%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	5 169 651	4 930 872	3 838 767	3 997 446	4 268 400	4 679 100
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	86,8%	77,3%	60,0%	60,0%	61,5%	64,8%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	4 795 312	4 125 582	1 000 922	460 151	237 605	553 255

Tabelist nähtub, et eelarvestrateegia perioodiks planeeritud põhitegevuse tulem vastab KOFS-i normatiividele. Netovõlakoormus vastab 2020-2023 aastal KOFS-i normatiividele (netovõlakoormuse ülemmäär on 60 %)

9. Riskistsenaarium

Füüsilise isiku tulumaksu laekumine mõjutab vallaeelarvet kõige suuremal määral, kuna tulumaks on peamine omatuluallikas. Suurimaks ohuks füüsilise isiku tulumaksu laekumisele on maksumaksjate arvu vähenemine. Kui töökohtade arv ei suurene, vaid hakkab vähenema, on inimesed sunnitud töökohtade otsimisel kolima mujale ning maksumaksjate arv väheneb. Sama leiab aset ka elanikkonna vanuselise struktuuri muutumisel (elanikkonna vananemisel ning pensionäride osakaalu suurenemisel). Oma 2019. aasta prognoosis näeb Rahandusministeerium järgmisel neljal aastal siiski ette majanduskeskkonna paranemise ja maksumaksjate arvu suurenemise Eestis tervikuna .

Lähimate aastate eesmärgiks on Antsla valla elanike vähemalt senisel tasemel avalike teenuste tagamine ning abivajajate toimetuleku kindlustamine.

10. Eelarvestrateegia koondtabelid Rahandusministeeriumile esitatavatel vormidel

	2018 täitmine	2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	5 952 731	6 381 997	6 397 945	6 662 410	6 938 200	7 226 280
Maksutulud	2 900 361	3 055 500	3 200 900	3 353 760	3 514 040	3 682 485
sh tulumaks	2 754 004	2 909 500	3 054 900	3 207 760	3 368 040	3 536 485
sh maamaks	146 357	146 000	146 000	146 000	146 000	146 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	280 571	230 000	235 000	240 000	245 000	250 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	2 766 435	3 091 297	2 956 745	3 063 350	3 173 860	3 288 495
sh tasandusfond	933 259	1 018 499	1 049 100	1 080 600	1 113 000	1 146 400
sh toetusfond	1 686 978	1 805 428	1 877 645	1 952 750	2 030 860	2 112 095
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	146 198	267 370	30 000	30 000	30 000	30 000
Muud tegevustulud	5 364	5 200	5 300	5 300	5 300	5 300
Põhitegevuse kulud kokku	5 091 123	5 560 185	5 816 400	6 016 960	6 226 800	6 446 430
Antavad toetused tegevuskuludeks	280 410	297 925	300 000	300 000	300 000	300 000
Muud tegevuskulud	4 810 713	5 262 260	5 516 400	5 716 960	5 926 800	6 146 430
sh personalikulud	3 106 931	3 476 400	3 650 200	3 832 700	4 024 300	4 225 500
sh majandamiskulud	1 703 377	1 785 360	1 806 200	1 824 260	1 842 500	1 860 930
sh muud kulud	405	500	60 000	60 000	60 000	60 000
Põhitegevuse tulem	861 608	821 812	581 545	645 450	711 400	779 850
Investeeringustegevus kokku	-250 462	-1 252 763	-2 614 100	-1 344 900	-1 204 900	-874 900
Põhivara müük (+)	14 910	9 027				
Põhivara soetus (-)	-782 516	-1 913 885	-2 085 000	-2 200 000	-2 030 000	-1 350 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-218 476	-992 224	-2 085 000	-1 280 000	-1 140 000	-810 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	564 040	921 661	40 000	960 000	930 000	580 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-31 875	-100 000	-100 000	-80 000	-80 000	-80 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	-154 966	-444 200			
Finantstulud (+)	136	100	100	100	100	100
Finantskulud (-)	-15 156	-14 700	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Eelarve tulem	611 147	-430 951	-2 032 555	-699 450	-493 500	-95 050
Finantseerimistegevus	-180 006	-180 465	1 815 400	699 450	493 500	95 050
Kohustuste võtmine (+)	0	0	2 186 900	1 187 950	982 000	583 550
Kohustuste tasumine (-)	-180 006	-180 465	-371 500	-488 500	-488 500	-488 500
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	513 443	-611 416	-217 155	0	0	0
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+ suurenemine /- vähenemine)	82 302	0				
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	828 659	217 243	88	88	88	88

		2019 eeldatav täitmine	2020 eelarve	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve
Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)						
01 Üldised valitsussektori teenused			50 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			50 000			
04 Majandus		332 744	635 000	300 000	250 000	250 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		100 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		232 744	635 000	300 000	250 000	250 000
05 Keskkonnakaitse		106 500				
<i>sh toetuse arvelt</i>		100 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		6 500				
06 Elamu- ja kommunaalmajandus				1 150 000	100 000	150 000
<i>sh toetuse arvelt</i>				600 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				550 000	100 000	150 000
07 Tervishoid		1 100 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>		533 300				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		566 700				
08 Vaba-aeg, kultuur ja religioon		96 280		500 000		100 000
<i>sh toetuse arvelt</i>				320 000		40 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		96 280		180 000		60 000
09 Haridus		278 361	1 400 000	250 000	1 780 000	1 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		188 361			890 000	500 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		90 000	1 400 000	250 000	890 000	500 000
KÕIK KOKKU		1 913 885	2 085 000	2 200 000	2 030 000	1 350 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		921 661		920 000	890 000	540 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		992 224	2 085 000	1 280 000	1 140 000	810 000
Põhivara soetuse kontroll		0	0	0	0	0